

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අවසාන විභාගය - 2011 ජූලි

(59) කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය හා ව්‍යාපාර මූල්‍ය
Management Accounting and Business Finance

කාලය: පැය 03 යි.

2011-07-16
පස්වරු
[2.00 - 5.00]

• අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස්:

- (1) මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A හා B යන කොටස් දෙකෙන් (02) සමන්විත වේ.
- (2) කොටස් දෙකේ සියලු ම ප්‍රශ්නවලට උත්තර ලිවිය යුතු ය.
- (3) අයදුම් කළ මාධ්‍යයට අදාළව, එක් ගාභාවකින් පමණක්, සපයනු ලබන පොත්වල උත්තර ලියන්න.
- (4) ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට අවසර දෙනු ලැබේ.
- (5) පෙරවැඩ සියල්ල ඉදිරිපත් කරන්න. ඔබ විසින් කරනු ලබන උපකල්පන කිසිවක් වේ නම්, ඒවා පැහැදිලිව සඳහන් කරන්න.
- (6) ලකුණු 100.

පිටු ගණන: 06
ප්‍රශ්න ගණන: 07

A - කොටස
කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය (ලකුණු 75)

01. (A) පිරිවැය මධ්‍යස්ථානය (Cost Centre) පිරිවැය ඒකකයකින් (Cost Unit) වෙන්කොට හඳුනා දක්වන්න.
(ලකුණු 02)

(B) සීමාසහිත සත්ශයින් පොදු සමාගම, ගැනුම් මිල කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු.60/- බැගින් වන "x" අමුද්‍රව්‍ය යොදාගෙන, A නිෂ්පාදිතය නිපදවයි. ඇණවුම් කිරීමේ පිරිවැය ඇණවුමකට රු.750/- බැගින් වේ. අමුද්‍රව්‍ය තබා ගැනීමේ (carrying) පිරිවැය කිලෝග්‍රෑම් එකකට, වර්ෂයකට රු.15/- බැගින් වෙයි.

ඇණවුමක් ලැබීමට ගතවන කාලය සති 4 සිට 8 දක්වා වේ. අමුද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය සතියකට කිලෝග්‍රෑම් 300 සිට 600 දක්වා වෙනස් වේ. සාමාන්‍ය පරිභෝජනය සතියකට කිලෝග්‍රෑම් 450 ක් වේ. (වර්ෂයකට සති 50 ක් ලෙසට උපකල්පනය කරන්න)

ඔබ විසින් පහත දෑ ගණනය කළ යුතුය:

- (a) ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය.
 - (b) යලි ඇණවුම් මට්ටම.
 - (c) උපරිම තොග මට්ටම.
 - (d) අවම තොග මට්ටම.
- (ලකුණු 06)

(C) සීමාසහිත සත්ශයින් පොදු සමාගමේ ආනයන කළමනාකරු, කළමනාකාරිත්වයට දන්වා ඇත්තේ, ඇණවුමක අවම ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑම් 7,500 ක් වත් විය යුතු ලෙස සැපයීමේ කොන්දේසි වෙනස් කර ඇති බවයි.

ඇණවුමක අවම ප්‍රමාණය වැඩිවීම නිසා තොග ඇණවුම් කිරීමේ හා තබා ගැනීමේ මුළු පිරිවැයෙහි වැඩිවීමක් ඇති නොවීම සහතික කිරීමට නම්, අමුද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් එකක් සඳහා දැනට ගෙවන මිලෙන් ලබා ගත යුතු වට්ටම් මුදල කොපමණදැයි, ඔබ විසින්, ගණනය කළ යුතුය.

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

02. (A) කාර්ය පිරිවැයකරණය (Job Costing) යනු කුමක්ද? කාර්ය පිරිවැයකරණයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ මොනවාද? (ලකුණු 03)

(B) පහත සඳහන් තොරතුරු ඇල්ෆා නිෂ්පාදන සමාගමේ පෙරසැරි ගිණුම් I ට අදාළ වේ. 2011 ජූනි මාසය තුළ පෙරසැරි I ට ඒකක 20,000 ක් හඳුන්වා දෙන ලදී. සාමාන්‍ය අලාභය යෙදවුම්වලින් 5% ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කෙරේ. ඒකක 14,000 නිෂ්පාදනය කර මාසය අවසානයේදී ඊළඟ පෙරසැරියට මාරු කර තිබුණි. ඒකක 4,600 ක් නොනිම් වැඩ සහ ඒකක 1,400 ක් සුන්බුන් වේ. නොනිම් වැඩ ඒකක පහත පරිදි නිම වී ඇත.

උව්‍ය	-	75%
ග්‍රමය	-	50%
පොදුකාර්ය	-	50%

පෙරසැරියට ඇතුළත් කළ ඒකක 20,000 හි පිරිවැය රු.58,000/- කි.

දැරූ ග්‍රම පිරිවැය රු.33,400/- කි.

රු.14,400/- ක් වන සෘජු උව්‍ය පෙරසැරියට හඳුන්වා දෙන ලදී.

දැරූ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය රු.16,700/- කි.

සුන්බුන් ඒකකයක් රු.1/- බැගින් විකිණිය හැකිය.

සුන්බුන් ඒකක මුළු පෙරසැරිය හරහා ගොස් ඇති බැවින් උව්‍ය, ග්‍රමය සහ පොදුකාර්ය පිරිවැය වලින් 100% ක් සම්පූර්ණ වී ඇත.

බව විසින්, 2011 ජූනි මාසය සඳහා, පහත දැ පිළියෙල කළ යුතුය.

- (a) නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ ඇගයීම් ප්‍රකාශය.
- (b) අසාමාන්‍ය හානි / වාසි ගිණුම.
- (c) පෙරසැරි I ගිණුම. (ලකුණු 12)

(C) ඇල්ෆා සමාගම විසින් මෙම නිෂ්පාදනය ඒකක 100 බැගින් වූ ඇසුරුම් වල බහා විකුණනු ලැබේ. ඇසුරුම් පිරිවැය එක් ඇසුරුමකට රු.140/- ක් බැගින් වේ. සමාගමේ මිල නියම කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ විකුණුම් මිලෙන් 30% ක ලාභයක් තබා ගැනීමයි. ඇසුරුමක විකුණුම් මිල ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 18)

03. (A) පහත සඳහන් පද, කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

- (a) ගිලීනු පිරිවැය (Sunk cost).
- (b) ආවස්ථික පිරිවැය (Opportunity cost).
- (c) අදාළ පිරිවැය (Relevant cost). (ලකුණු 03)

(B) සීමාසහිත කොකෝ හෝල්ඩින්ස් පොදු සමාගම නිෂ්පාදන භතරක් නිපදවා විකුණයි. 2011/12 වර්ෂය සඳහා සමාගමේ අයවැයගත තොරතුරු පහතින් දක්වා ඇත.

	A නිෂ්පාදනය	B නිෂ්පාදනය	C නිෂ්පාදනය	D නිෂ්පාදනය
ඒකකයක විවලය පිරිවැය (රු.)	50	100	22	80
නිෂ්පාදනයේ ඒකකයක් නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය යන්ත්‍ර පැය	2	5	1	2
වෙන් කළ ස්ථාවර පිරිවැය (රු.)	125,000	50,000	50,000	100,000

සමාගමේ මිල නියම කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ එහි විවලය පිරිවැයෙන් 100% ක ආන්තිකයක් තබා ගැනීමයි.

සීමාසහිත කොකෝ හෝල්ඩින්ස් පොදු සමාගම, මැනකදි, සීමාසහිත යෝක් පොදු සමාගම සමග ගිවිසුමක් අත්සන් කළේය. මෙම ගිවිසුම අනුව, සීමාසහිත කොකෝ හෝල්ඩින්ස් පොදු සමාගම විසින් සීමාසහිත යෝක් පොදු සමාගමට A නිෂ්පාදනයෙන් ඒකක 2,500 ක් සැපයිය යුතුය. මෙම විශේෂ ඇණවුම හැරෙන්නට, A සහ B නිෂ්පාදන දෙකම විකුණනු ලබන්නේ දෙකම එකට පමණක් වන අතර, මෙම එක් එක් නිෂ්පාදනය සඳහා උපරිම ඉල්ලුම ඒකක 1,500 ක් බැගින් වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. D නිෂ්පාදනයෙන් ලබා ගත හැකි උපරිම දායකය රු.400,000/- ක් වනු ඇතැයි සමාගම අපේක්ෂා කරයි.

මඔ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) උපරිම යන්ත්‍ර ධාරිතාව වර්ෂයකට යන්ත්‍ර පැය 22,000 කට සීමා වේ නම්, ප්‍රශස්ත නිෂ්පාදන මිශ්‍රණය (mix) ගණනය කිරීම. (ලකුණු 08)
- (b) ඉහත (a) සඳහා ලැබුණ ප්‍රශස්ත නිෂ්පාදන මිශ්‍රණය පාදක කර ගනිමින්, ලාභය ගණනය කිරීම. (ලකුණු 02)
- (c) පාඩු ලබන යම් නිෂ්පාදනයක් අත්හරිනවාද නැද්ද (drop any loss making product) යන්න තීරණය කිරීමට පෙර සලකා බැලීමට තිබෙන සාධක දෙකක්(02) හඳුනා දැක්වීම. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 15)

04. (A) "අයවැයකරණය සංස්ථාපිත සැලසුම්කරණයේ අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමකි (tool)" මෙම ප්‍රකාශයද ආශ්‍රයෙන් අයවැයකරණයේ වාසි සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)

(B) "ශුන්‍යපාද අයවැයකරණය" (Zero Base Budgeting) යනු කුමක්ද?
ශුන්‍යපාද අයවැයකරණයෙහි එක් වාසියක් සහ එක් අවාසියක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03)

(C) සීමාසහිත මමෙගා ඇපරල්ස් සමාගම එහි ධාරිතාවෙන් 65% ක මට්ටමකට දැනට මෙහෙයුම් පවත්වා ගනී. පසුගිය වසරේ එම සමාගම එහි ධාරිතාවෙන් 55% ක මෙහෙයුම් මට්ටමක් පවත්වා ගත්තේය. දැනට නිෂ්පාදනය වන්නේ ඒකක 65,000 කි. දැනට ලබන ශුද්ධ ලාභයෙහි 15% ක වත් වර්ධනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ අභිලාශය ඇතිව, මිලහ වසරේදී (2012) ධාරිතාවෙන් 85% ක මට්ටමින් මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමට සමාගම සැලසුම් කරමින් සිටී. පහත සඳහන් තොරතුරු ලැබී තිබේ:

පිරිවැය	ධාරිතා මට්ටම	
	55%	65%
සෘජු ද්‍රව්‍ය (ඒකකයක් රු.200/- බැගින්) රු.	11,000,000	13,000,000
සෘජු ශ්‍රමය (පැයකට රු.10/- බැගින්) රු.	550,000	650,000
කම්හල් පොදු කාර්ය රු.	310,000	330,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදු කාර්ය රු.	320,000	360,000
පරිපාලන පොදුකාර්ය රු.	160,000	160,000

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරුද ලැබී තිබේ:

- (1) 65% ධාරිතා මට්ටමේ පදනම මත විකුණුම් මිල 5% අඩු කිරීමෙන් පසු පමණක් 65% ධාරිතාවට වඩා විකුණුම් වැඩි කළ හැක. මෙම මිල අඩු කිරීම අදාළ වන්නේ 65% ධාරිතා මට්ටම ඉක්මවා සිදුකරනු ලබන විකුණුම් සඳහා පමණකි.
- (2) සෘජු ද්‍රව්‍ය සහ විකිණීමේ හා බෙදා හැරීමේ පිරිවැය ඊළඟ වර්ෂයේදී 10% කින් වැඩි වෙනැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
- (3) සෘජු ශ්‍රමය හා කම්හල් පොදුකාර්ය පිරිවැය ඊළඟ වර්ෂයේදී 5% කින් වැඩි වෙනැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
- (4) වර්තමාන (Current) විකුණුම් මිල, ඒකකයක් රු.600/- බැගින් වේ.

මබ විසින්, 85% ධාරිතා මට්ටමට නම්‍ය (flexible) අයවැයක් පිළියෙල කළ යුතු අතර, අපේක්ෂා කළ පරිදි ශුද්ධ ලාභයේ 15% ක වර්ධනයක් ලඟා කර ගැනීමට සමාගමට හැකිවේදැයි සඳහන් කළ යුතුය.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 15)

05. (A) පිරිවැය පාලනය සඳහා ප්‍රමිත පිරිවැයකරණය යොදාගත හැක්කේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
- (B) පීවීසී (PVC) රැහැන් (cables) නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටින සීමාසහිත යුනයිටඩ් කේබල්ස් සමාගම පිරිවැය පාලනය සඳහා ප්‍රමිත පිරිවැයකරණ ක්‍රමය භාවිත කරයි. 2011 අප්‍රේල් මාසය සඳහා සමාගමේ පහත සඳහන් දත්ත සපයා තිබේ.

ප්‍රමිත / අයවැයගත දත්ත		2011 අප්‍රේල් මාසය සඳහා තත්‍ය (actual)	
වැඩ කරන සාමාන්‍ය දින ගණන	22	වැඩ කළ දින ගණන	20
යන්ත්‍රපැය දිනකට	200 බැගින්	දිනකට වැඩ කළ යන්ත්‍ර පැය ගණන	216
අවශ්‍ය ප්‍රමිත කාලය ඒකකයකට	පැය 2 බැගින්	නිෂ්පාදනය, ඒකක	2,400
විවලය පොදුකාර්ය (පැයකට)	රු.15/- බැගින්	විවලය පොදුකාර්ය	රු.84,000/-
අයවැයගත ස්ථාවර පොදුකාර්ය	රු.132,000/-	ස්ථාවර පොදුකාර්ය	රු.120,000/-

මබ විසින්, පහත සඳහන් විවලනයන් ගණනය කළ යුතුය.

- (a) විවලය පොදුකාර්ය වියදම්.
- (b) විවලය පොදුකාර්ය කාර්යක්ෂමතා.
- (c) විවලය පොදුකාර්ය පිරිවැය.
- (d) ස්ථාවර පොදුකාර්ය පරිමා.
- (e) ස්ථාවර පොදුකාර්ය ධාරිතා. (ලකුණු 10)

- (C) ඉහත ගණනය කරන ලද විවලන පාදක කරගෙන, සමාගම විසින් අවධානය යොමු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගෙන පිරිවැය පාලනය කිරීමට සුදුසු පියවර (measures) දෙකක්(02) නිර්දේශ කරන්න.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 15)

B - කොටස
ව්‍යාපාර මූල්‍ය (ලකුණු 25)

06. (A) සීමාසහිත ඩයමන්ඩ් පොදු සමාගමේ 2011 මාර්තු 31 දිනට ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය පහත දක්වා ඇත.

කොටස් හිමියන්ගේ අරමුදල්

	රු. (මිලියන)
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය (කොටස් මිලියන 10)	150
සංචිත	50

10% ණයකර රුපියල් මිලියන 75 කි. (2016 මාර්තු මස කල් පිරෙනු ඇත)

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු සපයා ඇත.

- (1) 2010/11 වර්ෂය තුළ සමාගම රුපියල් මිලියන 10 ක ශුද්ධ ලාභයක් උපයා ඇති අතර, එයින් රුපියල් මිලියන 4 ක් ලාභාංශ වශයෙන් ගෙවා ඇත.
- (2) සමාගමේ, ස්කන්ධයට ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (ROE) 15% කි.
- (3) කොටසක වර්තමාන වෙළෙඳපොළ මිල රු.21.20 කි.
- (4) රු.100/- ක ණයකරයක් වෙළෙඳපොළේ රු.95/- කට විකිණෙයි.

මඔ විසින් පහත දෑ ගණනය කළ යුතුය:

- (a) ස්කන්ධයේ පිරිවැය (Cost of Equity). (ලකුණු 04)
 - (b) ණය ප්‍රාග්ධනයේ පිරිවැය (Cost of Debt Capital). (ලකුණු 03)
 - (c) වෙළෙඳපොළ මිල මත බර තැබූ සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන පිරිවැය (Weighted Average cost of capital). (ලකුණු 02)
- (B) බර තැබූ සාමාන්‍ය පිරිවැය (Weighted Average Cost of Capital - WACC) ආන්තික ප්‍රාග්ධන පිරිවැයෙන් (Marginal Cost of Capital) වෙන් කොට හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 11)

07. (A) "අවාසි තිබියදී වුවද, පිළිගෙවුම් කාල ක්‍රමය (Payback Period method) ව්‍යාපෘති / ආයෝජන ඇගයීමේදී බොහෝ සංවිධාන විසින් තවමත් භාවිත කරනු ලැබේ". ඉහත ප්‍රකාශයේ අන්තර්ගත කරුණ තහවුරු කිරීමට හේතු දෙකක්(02) දක්වන්න. (ලකුණු 02)

(B) පහත සඳහන් තොරතුරු සීමාසහිත බිග් පොදු සමාගමෙන් ඔබට ලැබී තිබේ:

ප්ලාස්ටික් පුටු නිෂ්පාදනය සඳහා "X" යන්ත්‍රය සීමාසහිත බිග් පොදු සමාගම භාවිත කරමින් තිබේ. වර්ෂ 10 කට පෙර, මෙම යන්ත්‍රය, රුපියල් මිලියන 7.5 ක පිරිවැයකට මිලදී ගන්නා ලදී. මිලයට ගත් කාලයේ යන්ත්‍රයේ අපේක්ෂිත ආයු කාලය අවුරුදු 15 ක් විය. අවුරුදු 15 ආයු කාලය අවසානයේදී එහි සන්බුන් අගය ශුන්‍ය වේ. යන්ත්‍රය සරල රේඛීය ක්‍රමයට ක්ෂය කර ඇති අතර, එහි වර්තමාන පොත් අගය රුපියල් මිලියන 2.5 ක් වේ.

සමාගමේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කළමනාකරු වන රුවන් වාර්තා කර ඇත්තේ, නවතම තාක්ෂණය අනුව නිපදවූ යන්ත්‍රයක් රුපියල් මිලියන 14 කට මිලයට ගැනීමට වෙළෙඳපොළේ ඇති බවයි. නවද, වහාම ගෙවීම් සිදුකළ යුතු රුපියල් මිලියන 1 ක සවිකිරීමේ පිරිවැයක් එහිදී දැරිය යුතු අතර, යන්ත්‍රයේ අපේක්ෂිත ආයු කාලය වසර පහක්(05) වේ.

නව තාක්ෂණය නිසා නාස්තිය අඩුවීමත් ඉහළ කාර්යක්ෂමතාවත් හේතුවෙන් ශ්‍රම සහ ද්‍රව්‍ය පිරිවැය වර්ෂයකට රු. මිලියන 8 සිට රුපියල් මිලියන 4 දක්වා අඩුවනු ඇත. අවුරුදු 5 අවසානයේ නව යන්ත්‍රය රුපියල් මිලියන 2 කට විකිණිය හැකි වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. පැරණි යන්ත්‍රයේ වර්තමාන වෙළෙඳපොළ වටිනාකම රුපියල් මිලියන එකක්(01) වන අතර, නව යන්ත්‍රය ගැනීමට අවශ්‍යතම්, පැරණි යන්ත්‍රය වෙනත් සමාගමකට වර්තමාන වෙළෙඳපොළ මිලට විකිණීමටද හැකි වනු ඇත. පැරණි යන්ත්‍රය වෙනුවට නව යන්ත්‍රය ගතහොත්, කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා රු.500,000/- කින් වැඩි වන අතර, අවුරුදු 5 අවසානයේදී එම මුදල අයකර ගැනීමට පුළුවන.

සමාගමේ ප්‍රාග්ධන පිරිවැය 12% කි. බඳු නොසලකා හරින්න.

ඔබ විසින්, සමාගමේ දැනට තිබෙන පැරණි යන්ත්‍රය වෙනුවට නව යන්ත්‍රය සවිකළ යුතුදැයි සමාගමට උපදෙස් දිය යුතුය. ඔබගේ උපදෙස් සාධාරණීකරණය කරන්න. (ලකුණු 10)

(C) "ශුද්ධ වර්තමාන අගය (NPV) ක්‍රමය, න්‍යායාත්මකව යහපත් (sound) ක්‍රමයක් වූවත් ප්‍රයෝගිකව ගණනය කිරීමේදී ප්‍රශ්න මතු විය හැකිය".

ආයෝජන ඇගයීමේ ක්‍රමයක් ලෙස ශුද්ධ වර්තමාන අගය (NPV) ක්‍රමයේ සීමාකිරීම් දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 14)

12% බැගින් වට්ටම් සාධක පහත පරිදි වේ:

අවුරුද්ද	වට්ටම් සාධකය
1	.893
2	.797
3	.712
4	.636
5	.567
6	.507